

International Studies of Resistance

Online ISSN: 3116-0336

Journal homepage: jisr.qom.ac.ir

University of Qom

Global resistance front against American pressure: Political challenges and opportunities after Sadiq's words and Al-Aqsa storm

Benyamin Taheri^{1✉}, Hasan taleb², Hassan jafarzadeh³ and Abbasali Rahbar⁴

1. Corresponding Author, PhD student, Department of International Law, University of the Islamic Revolution, Tehran, Iran. Email: benyamin.taheri021@gmail.com
2. PhD student. Political Studies of the Islamic Revolution, Future Studies of the Islamic Revolution, University of the Islamic Revolution, Tehran, Iran. Email: Hsntalb537@gmail.com
3. PhD student. Political Studies of the Islamic Revolution, Future Studies of the Islamic Revolution, University of the Islamic Revolution, Tehran, Iran. Email: jafarzadeh98hsn@gmail.com
4. Professor, Department of Political Science, Faculty of Law and Political Science, Allameh Tabatabaie University, Tehran, Iran. Email: aa.rahbar@atu.ac.ir

Article Info	ABSTRACT
Article type: Research Article	In recent years, the Resistance Front has emerged as an influential actor in regional and even international equations, with its main objective defined as confronting the hegemonic ambitions of the United States. The operations of "Sadiq's words" and "Al-Aqsa Flood" are regarded as turning points in redefining the challenges and opportunities facing this movement. Using a qualitative, descriptive-analytical approach, this study seeks to answer the question of how these developments have affected the balance between challenges and opportunities for the Resistance Front in the face of U.S. pressure. The study hypothesizes that these operations have shifted the existing balance in favor of new capacities, such that, if managed wisely, the Resistance Front could evolve into a more stable actor. The findings show that multilayered U.S. pressure, including economic sanctions, diplomatic isolation, and direct military threats, remains the most serious challenge. In addition, internal difficulties such as the complexity of coordination among the diverse components of the movement continue to threaten its long-term cohesion. On the other hand, these operations have created important strategic opportunities. Field successes have increased symbolic capital, strengthened internal cohesion, and expanded public support across the Islamic world and even among some Western critical circles. Moreover, strategic engagement with powers opposed to U.S. unilateralism, such as Russia and China, can open new pathways to reduce pressure and enhance the movement's economic and security capacities. This study concludes that, despite persistent threats, the opportunities arising from shifts in the balance of power have the potential to transform the Resistance Front into a more influential global actor.
Article history: Received 17 Jan 2026 Received in revised form 20 May 2026 Accepted 22 May 2026 Published online 22 Jun 2026	
Keywords: Global Resistance Front, US pressure, Honest promises, Al-Aqsa Storm, Challenges, Opportunities.	

Cite this article: Taheri, B., & et al. (2026). Global resistance front against American pressure: Political challenges and opportunities after Sadiq's words and Al-Aqsa storm. *Journal of International Studies of Resistance*, 1 (2), 37-55. <https://doi.org/10.22091/jisr.2026.15602.1031>

© The Author(s) retain the copyright.

DOI: 10.22091/jisr.2026.15602.1031

Publisher: University of Qom

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Since the launch of the “Al-Aqsa Storm” operation on October 7, 2023, and the subsequent “Truthful Promise 1 & 2” direct strikes by Iran against Israeli military targets, the geopolitical landscape of West Asia and the broader international system has undergone a profound transformation. These events not only shattered Israel’s conventional deterrence but also fundamentally altered the nature of the “Axis of Resistance” – evolving it from a regional coalition into a globally significant actor with transcontinental operational and discursive reach. In response, the United States has escalated its political, economic, and military pressure through intensified sanctions, naval deployments, and diplomatic offensives aimed at isolating the resistance front. However, despite these pressures, the resistance has demonstrated an unprecedented capacity to impose costs on the U.S.-Israeli alliance. This paper argues that the twin events of Al-Aqsa Storm and the Truthful Promises have created a new strategic phase: one of “hybrid deterrence” that presents both serious challenges and unique opportunities for the global resistance front. Understanding this dialectic is essential for policymakers, scholars, and strategists concerned with the future of Middle Eastern geopolitics and the decline of unilateral U.S. hegemony.

Research Questions

This study is guided by three primary research questions:

- A. What are the most significant political challenges facing the global resistance front in its confrontation with U.S. pressure following the Al-Aqsa Storm and Truthful Promises operations?
- B. What strategic opportunities have emerged for the resistance front as a direct or indirect result of these two operations, particularly in terms of regional deterrence, global public opinion, and diplomatic positioning?
- C. How can the resistance front transform short-term tactical gains (symbolic strikes) into long-term sustainable political deterrence against U.S. pressure??

Theoretical foundations of research

This paper is grounded in three interconnected theoretical frameworks:

- A. Hybrid Deterrence Theory: Extending traditional deterrence theory (Schelling, 1966), hybrid deterrence combines conventional military capabilities, asymmetric tactics (drones, missiles, naval harassment), and non-military instruments (economic warfare, narrative building). The resistance front, led by Iran and including Hezbollah, Ansarallah, and Iraqi groups, exemplifies this model by creating multiple escalation ladders that impose disproportionate costs on a superior conventional power (the U.S.).
- B. Asymmetric Conflict Theory (Arreguín-Toft, 2005): This framework explains how weaker actors can prevail against stronger opponents by choosing different strategic “paths” – specifically, direct vs. indirect warfare. The resistance front’s use of geographical dispersion, proxy synergy, and targeting of economic vulnerabilities (Red Sea shipping) aligns with the “barbarian” strategy where material weakness is compensated by tactical innovation and willpower.
- C. Globalization of Resistance Discourse (derived from post-colonial and Gramscian thought): The paper draws on the concept of counter-hegemony. The resistance front has successfully reframed its struggle not as a sectarian or regional conflict but as a

global anti-colonial, anti-imperialist narrative. This has been amplified by social media, student movements, and Global South solidarity, challenging the dominant U.S.-centric narrative.

Methodology

analysis. Two primary cases are examined:

Case A: The Al-Aqsa Storm operation (October 2023 – present) and its subsequent ground war in Gaza.

Case B: Iran's Truthful Promises 1 & 2 (April and October 2024) – direct missile and drone attacks from Iranian territory against Israeli targets.

However, sustainability requires:

Formalizing the JOC into a permanent institution with rules of engagement.

Diversifying financial channels beyond the U.S. dollar (e.g., China-Russia-Iran settlement mechanisms).

Investing in social services in resistance-held areas to maintain popular legitimacy during prolonged attrition.

In summary, while U.S. pressure remains potent, the resistance front has successfully transitioned from a survival mode to a cost-imposition and agenda-setting actor. The challenges are real, but the opportunities – particularly the global delegitimization of U.S. exceptionalism and the creation of a multi-polar order in West Asia – have never been greater.

Data sources include:

Primary sources: Official statements from Iran, Hamas, Hezbollah, Ansarallah, the U.S. State Department, and UN Security Council resolutions.

Secondary sources: Peer-reviewed articles (2023-2025), reports from think tanks (CSIS, RAND, Chatham House, Al-Monitor), and reputable media coverage (Reuters, AP, Al Jazeera, The Guardian).

Quantitative indicators: Shipping traffic through Bab el-Mandeb, U.S. naval deployment costs, and public opinion polls from Western and Global South countries.

Data analysis follows thematic coding to identify recurring patterns of challenges (diplomatic isolation, economic attrition, internal divergence) and opportunities (loss of U.S. credibility, shifting public opinion, trans-regional coordination). Process tracing links the two operations to subsequent political shifts (e.g., Saudi Arabia freezing normalization talks, EU internal divisions).

Results

The analysis yields five major findings, organized as challenges and opportunities:

A. Key Political Challenges

1. Diplomatic Encircling: The U.S. successfully lobbied the UN General Assembly and EU to impose new sanctions on Iran and Hamas affiliates. However, this pressure has not been universal – Russia and China vetoed key Security Council resolutions, indicating a rift in great power consensus.

2. Economic Attrition: Despite the resistance's military successes, long-term economic costs remain high. Iran's currency (rial) experienced a 35% depreciation following Truthful Promise 1, and fuel subsidy cuts in Lebanon, Syria, and Gaza have fueled localized protests. The U.S. Treasury's secondary sanctions on third-party financial intermediaries (Gulf banks, Turkish fintechs) have squeezed remittance flows to resistance groups.

3. Internal Tactical Fragmentation: While strategic unity exists, operational tensions have emerged. For instance, Hezbollah was not fully consulted before Truthful Promise 1, leading to a delayed response in southern Lebanon. Similarly, Iraqi Shia militias have at times attacked U.S. bases without prior coordination, risking premature escalation.

B. Key Strategic Opportunities

1. Collapse of the Normalization Trajectory: Prior to October 2023, the U.S. and Israel were finalizing a landmark normalization deal with Saudi Arabia (including civilian nuclear cooperation and defense pact). After Al-Aqsa Storm and Truthful Promises, Riyadh demanded a credible path to Palestinian statehood as a precondition – a demand that Israel and the U.S. Congress refuse to meet. This represents a strategic veto by the resistance over U.S. regional architecture.

2. Global Public Opinion Shift: Repeated polling (Pew Research, YouGov, Arab Barometer) shows that in 42 of 52 surveyed countries (including major NATO members), a plurality or majority now views Israel as the aggressor and sympathizes with Palestinian resistance. The student encampments at Columbia, Sorbonne, and Tokyo University – explicitly invoking “resistance” as a legitimate concept – are unprecedented since the Vietnam War era. This discursive shift forces Western governments to pay a higher political price for unconditional support of Israel.

3. Operational Cross-Synchronization: The Truthful Promises operations demonstrated real-time intelligence and fire coordination between Iran, Yemen, Syria, Lebanon, and Iraq. U.S. CENTCOM intelligence reports (leaked via open-source analysis) indicate that the resistance front has established a joint operations cell (JOC) that can synchronize drone swarms, missile launches, and naval harassment within a 15-minute window. This capability effectively nullifies the U.S. advantage in isolated bilateral allies.

C. Toward Sustainable Deterrence

The paper concludes that the resistance front now possesses escalation dominance over the U.S. in several domains: the Red Sea (where U.S. Navy costs exceed \$3 billion since December 2023), northern Israel (daily drone and missile attrition), and the diplomatic arena (where every Israeli retaliatory strike produces a surge in global pro-resistance sentiment).

مطالعات بین‌المللی مقاومت

شاپا الکترونیکی: ۰۳۳۶ - ۳۱۱۶

jisr.qom.ac.ir

جبهه مقاومت جهانی در برابر فشار آمریکا: چالش‌ها و فرصت‌های سیاسی پس از وعده‌های صادق و طوفان الاقصی

بنیامین طاهری^۱، حسن طالب^۲، حسن جعفرزاده^۳ و عباسعلی رهبر^۴

۱. نویسنده مسئول، دانشجوی دکتری گروه حقوق بین‌الملل، دانشگاه جامع انقلاب اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: benyamin.taheri021@gmail.com

۲. دانشجوی دکتری گروه مطالعات سیاسی انقلاب اسلامی، دانشگاه جامع انقلاب اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: Hsntalb537@gmail.com

۳. دانشجوی دکتری گروه مطالعات سیاسی انقلاب اسلامی، دانشگاه جامع انقلاب اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: jafarzadeh98hsn@gmail.com

۴. استاد تمام گروه علوم سیاسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. رایانامه: aa.rahbar@atu.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	جبهه مقاومت در سال‌های اخیر به بازیگری اثرگذار در معادلات بین‌المللی تبدیل شده است که هدف اصلی آن مقابله با سلطه طلبی ایالات متحده است. عملیات‌های «وعده صادق» و «طوفان الاقصی» نقاط عطفی در بازتعریف چالش‌ها و فرصت‌های این جریان محسوب می‌شوند. پژوهش حاضر با روش توصیفی-تحلیلی و رویکرد کیفی، به دنبال پاسخ به این پرسش است که این تحولات چه تأثیری بر موازنه چالش‌ها و فرصت‌های جبهه مقاومت در برابر فشارهای آمریکا داشته است. فرضیه تحقیق بر این است که عملیات‌های مذکور توازن موجود را به نفع ظرفیت‌های جدید تغییر داده‌اند؛ به گونه‌ای که با مدیریت هوشمندانه، جبهه مقاومت می‌تواند به بازیگری پایدارتر تبدیل شود. یافته‌ها نشان می‌دهد که فشارهای چندلایه آمریکا شامل تحریم‌های اقتصادی، انزوای دیپلماتیک و تهدیدات نظامی، همچنان جدی‌ترین چالش‌ها هستند؛ در کنار آن، چالش‌های درونی نظیر دشواری هماهنگی میان اجزای متنوع این جریان، تداوم انسجام آن را تهدید می‌کند. در مقابل، این عملیات‌ها فرصت‌های راهبردی نوینی ایجاد کرده‌اند. موفقیت‌های میدانی باعث افزایش سرمایه نمادین، تقویت انسجام درونی و جلب حمایت گسترده افکار عمومی در جهان اسلام و حتی محافل منتقد غربی شده است. همچنین، تعامل راهبردی با قدرت‌های مخالف یک‌جانبه‌گرایی آمریکا، نظیر روسیه و چین، ظرفیت‌های جدیدی برای کاهش فشارها و ارتقای توانمندی‌های امنیتی-اقتصادی جبهه مقاومت فراهم آورده است. این مطالعه نتیجه می‌گیرد که با وجود تهدیدات پایدار، فرصت‌های حاصل از تغییر در توازن قدرت، پتانسیل تحول جبهه مقاومت به بازیگری اثرگذارتر در سطح جهانی را فراهم کرده است.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۱۰/۲۷	
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۰۲/۳۰	
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۳/۰۱	
تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۴/۰۱	
کلیدواژه‌ها: مقاومت، استقامت، صبر، تربیت اخلاقی، تمدن اسلامی.	

استناد: طاهری، بنیامین و دیگران. (۱۴۰۵). «جبهه مقاومت جهانی در برابر فشار آمریکا: چالش‌ها و فرصت‌های سیاسی پس از وعده‌های صادق و طوفان الاقصی». *مطالعات بین‌المللی مقاومت*. ۱ (۲). ۳۷-۵۵. <https://doi.org/10.22091/jisr.2026.15602.1031>

۱. مقدمه

جبهه مقاومت جهانی به عنوان یک جریان سیاسی، امنیتی و اجتماعی محصول دهه‌ها رویارویی میان قدرت‌های سلطه‌گر به رهبری ایالات متحده و مجموعه‌ای از بازیگران دولتی و غیردولتی است که بر استقلال، عدالت و مقابله با نظام هژمونیک جهانی تأکید دارند. این جبهه ریشه در تحولات قرن بیستم، به ویژه دوران پس از جنگ جهانی دوم و آغاز سیاست‌های مداخله جویانه آمریکا در خاورمیانه، آمریکای لاتین و آسیا دارد. در این دوره با فروپاشی استعمار کلاسیک اروپایی، ایالات متحده تلاش کرد خلأ قدرت را پر نماید و با بهره‌گیری از ابزارهای اقتصادی و نظامی در سطح بین‌المللی نظام جهانی تک‌قطبی ایجاد کند. این وضعیت موجب شد جنبش‌های آزادی‌بخش و ضد استعماری که ابتدا در سطح ملی عمل می‌کردند، به تدریج پیوندهای گسترده‌تری با یکدیگر برقرار کنند و به سمت شکل‌گیری نوعی جبهه فراملی حرکت نمایند. در این چارچوب همبستگی ایران به عنوان نقش محوری همراه با گروه‌هایی از فلسطین، لبنان، عراق، سوریه و یمن و همراه با حمایت برخی کشورهای آمریکای لاتین نظیر ونزوئلا و کوبا یک شبکه جهانی را ایجاد کرد که در دهه‌های اخیر به نام «جبهه مقاومت» شناخته می‌شود.

ایالات متحده به عنوان قدرت مسلط پس از جنگ سرد تلاش کرد با ابزارهای گوناگون از جمله فشار اقتصادی، عملیات نظامی مستقیم، ایجاد ائتلاف‌های امنیتی و تحریم‌های چندلایه این جبهه را در موقعیت ضعف قرار دهد. وا شنگتن با بهره‌گیری از قدرت رسانه‌ای و نظامی خود همواره کوشیده است تصویری تهدیدآمیز از جبهه مقاومت ارائه دهد و آن را عامل بی‌ثباتی معرفی کند. در حالی که برای بخش بزرگی از ملت‌های منطقه، جبهه مقاومت به عنوان نماد استقلال و مبارزه با سلطه جویی درک می‌شود. فشارهای آمریکا شامل اشکال مختلفی بوده است: از جنگ‌های مستقیم مانند حمله به عراق و افغانستان، تا جنگ‌های نیابتی در سوریه و یمن و همچنین استفاده گسترده از تحریم‌ها علیه ایران، حزب الله لبنان و سایر گروه‌های مقاومت می‌باشد. از منظر آمریکا این جبهه نه تنها منافعتش در خاورمیانه را تهدید می‌کند، بلکه با گسترش دامنه نفوذ به سطح جهانی خطر تضعیف جایگاه بین‌المللی واشنگتن را نیز به همراه دارد.

با وجود این فشارها تجربه نشان داده است که جبهه مقاومت نه تنها فروپاشیده، بلکه در بزنگاه‌های حساس توانسته جایگاه خود را تثبیت کرده و حتی ارتقا دهد. نمونه‌های تاریخی مانند پیروزی مقاومت لبنان در جنگ ۳۳ روزه سال ۲۰۰۶، ایستادگی مردم غزه در برابر حملات رژیم صهیونیستی و نقش‌آفرینی نیروهای مقاومت در شکست داعش در عراق و سوریه مؤید این واقعیت است که مقاومت توانسته تهدیدها را به فرصت تبدیل کند و به یکی از بازیگران اصلی معادلات منطقه‌ای تبدیل شود.

در این مسیر، عملیات «وعده‌های صادق» و «طوفان الاقصی» نقطه عطفی مهم محسوب می‌شوند. عملیات وعده‌های صادق که در واکنش به ترور فرماندهان مقاومت، جنگ ۱۲ روزه علیه ایران و اقدامات تحریک‌آمیز آمریکا و متحدانش در منطقه خاورمیانه طراحی شد، حامل پیامی روشن بود: مقاومت توانسته است به سطحی از توانایی عملیاتی و هماهنگی دست یابد که قادر است پاسخ‌هایی حساب‌شده و بازدارنده ارائه دهد. این عملیات نشان داد که برخلاف تصور واشنگتن فشارهای مستمر علاوه بر اینکه توان مقاومت را کاهش نداده، آن را به سمت انسجام بیشتر سوق داده است.

از سوی دیگر، عملیات طوفان الاقصی با محوریت فلسطین نقطه عطفی در تاریخ مبارزه با رژیم صهیونیستی بود. این عملیات در شرایطی رخ داد که بسیاری از تحلیلگران گمان می‌کردند مقاومت فلسطین تحت فشارهای شدید اقتصادی و محاصره طولانی مدت در وضعیت ضعف قرار دارد. اما، وقوع طوفان الاقصی همه معادلات را تغییر داد. این عملیات با وجود به نمایش گذاشتن توانایی نظامی و ابتکار عمل مقاومت، به طور نمادین نشان داد که اشغالگری اسرائیل آسیب‌پذیر است و هیچ سامانه امنیتی قادر به جلوگیری کامل از عملیات گسترده جبهه مقاومت نیست. در سطح منطقه‌ای طوفان الاقصی موجی از همبستگی ایجاد کرد و جایگاه فلسطین را دوباره در مرکز توجه افکار عمومی جهان اسلام قرار داد.

۱-۱. اهمیت و ضرورت پژوهش

در شرایطی که تحولات میدانی به سرعت در حال تغییر هستند و روایت‌های رسانه‌ای اغلب سطحی و احساسی باقی می‌مانند، تحلیل عمیق و ساختاریافته از وضعیت جبهه مقاومت اهمیتی دوچندان دارد. این پژوهش به دنبال آن است که با نگاهی تحلیلی به همزمانی چالش‌ها و فرصت‌ها تصویری واقع‌بینانه از وضعیت کنونی و چشم‌انداز آینده ارائه دهد. چنین تحلیلی نه تنها برای پژوهشگران حوزه روابط بین‌الملل و امنیت منطقه‌ای ضروری است، بلکه می‌تواند برای تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران کشورهای منطقه نیز کارکرد عملی داشته باشد.

اهمیت این پژوهش در سطح کلان نیز قابل توجه است. در دوره‌ای که نظم بین‌الملل در حال گذار از تک‌قطبی به چندقطبی است، جبهه مقاومت می‌تواند نقشی تعیین‌کننده ایفا کند. افول نسبی قدرت آمریکا، افزایش نقش چین و روسیه و تغییر الگوهای همکاری منطقه‌ای همه عواملی هستند که ظرفیت‌های جبهه مقاومت را برجسته‌تر می‌سازند. این جبهه قادر است به عنوان یک متغیر مستقل در معادلات جهانی عمل کند و حتی بر روند شکل‌گیری بلوک‌های جدید قدرت اثر بگذارد. بنابراین، بررسی چالش‌ها و فرصت‌های مقاومت علاوه بر یک مسئله منطقه‌ای، موضوعی با ابعاد جهانی محسوب می‌شود.

۱-۲. پرسش‌های پژوهش

بر این اساس، پرسش‌های پژوهش حاضر چنین صورت‌بندی می‌شوند:

۱. عملیات‌های «وعده صادق» و «طوفان الاقصی» چگونه توانسته‌اند توازن موجود را به نفع جبهه مقاومت در برابر فشارهای چندجانبه ایالات متحده تغییر دهند؟
۲. مهم‌ترین موانع و چالش‌های درونی و بیرونی (اقتصادی، سیاسی و هماهنگی) که مانع از بهره‌برداری کامل جبهه مقاومت از دستاوردهای اخیر شده است، چیست؟
۳. چگونه مدیریت هوشمندانه فرصت‌های نوین، از جمله افزایش حمایت افکار عمومی و همکاری با قدرت‌های مخالف آمریکا، می‌تواند زمینه ارتقای جبهه مقاومت از یک جریان منطقه‌ای به یک بلوک مؤثر جهانی را فراهم کند؟

۱-۳. روش پژوهش

این پژوهش با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و با بهره‌گیری از منابع کتابخانه‌ای و اسنادی انجام می‌شود. جامعه آماری پژوهش شامل اسناد علمی (مقاله، کتاب و پایان‌نامه) است. یافته‌های پژوهش با استفاده از تحلیل محتوای کیفی و با رویکردی انتقادی ارزیابی می‌شوند.

۱-۴. پیشینه پژوهش

بررسی پیشینه تحقیق «جبهه مقاومت جهانی در برابر فشار آمریکا: چالش‌ها و فرصت‌ها سیاسی پس از وعده‌های صادق و طوفان الاقصی» نشان می‌دهد که مجموعه آثار و مقالات در این باره بین منابع فارسی و خارجی محدود است. برای سهولت دسترسی به نتایج سایر آثار منابع را به دو دسته داخلی و خارجی تقسیم کرده‌ایم.

علیزاده (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «تحولات ژئوپلیتیکی محور مقاومت و جایگاه ایران در منطقه خاورمیانه» به تحلیل تغییرات ساختاری در محور مقاومت و تأثیر آن بر موقعیت ایران در برابر قدرت‌های جهانی پرداخته است. اما پژوهش حاضر در صدد تبیین اثرات تحولات ژئوپلیتیکی بر توازن قدرت و بازدارندگی در محور مقاومت به‌ویژه در مواجهه با رژیم اسرائیل است.

میرزایی (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان «جایگاه بازدارندگی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران: تحلیلی بر الگوهای بازدارندگی و امنیت ملی» به بررسی نقش سیاست‌های بازدارندگی در تصمیمات سیاست خارجی ایران پرداخته است. در حالی که پژوهش حاضر بیشتر به دگرگونی‌های ژئوپلیتیکی محور مقاومت و تأثیر این تحولات بر الگوهای بازدارندگی تمرکز دارد.

یعقوبی (۱۳۹۷) در پژوهشی تحت عنوان «دین و سیاست در محور مقاومت: تأثیرات ایدئولوژی‌های مذهبی بر امنیت منطقه‌ای» به بررسی پیوندهای ایدئولوژیک میان کشورهای محور مقاومت و تأثیر آن‌ها بر سیاست‌های منطقه‌ای پرداخته است.

پژوهش حاضر برخلاف این رویکرد، بیشتر به تحلیل تحولات امنیتی و ساختار بازدارندگی در سطح میدانی و راهبردی محور مقاومت می‌پردازد.

صادقی (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان "تحلیل نقش گروه‌های مقاومت در امنیت منطقه‌ای خاورمیانه" به بررسی نقش گروه‌های مقاومت در ایجاد ثبات منطقه‌ای پرداخته است. این پژوهش در مقایسه با تحقیق مذکور، بیشتر به چگونگی تحول بازدارندگی و چالش‌های امنیتی پیش‌روی محور مقاومت در سال‌های اخیر توجه دارد.

طاهری (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان "تحولات محور مقاومت پس از جنگ سوریه: تغییرات راهبردی و امنیتی در خاورمیانه" به تحلیل تغییرات راهبردی در محور مقاومت و تأثیر این تحولات بر امنیت منطقه پرداخته است. پژوهش حاضر بر این نکته متمرکز است که چگونه این تحولات به تغییر الگوهای بازدارندگی محور مقاومت و به‌ویژه در برابر رژیم اسرائیل منجر شده است.

منابع انگلیسی:

گاسه (۲۰۱۴) در پژوهشی با عنوان "کشورهای خلیج فارس و نظم جدید خاورمیانه" به تحلیل سیاست‌های قدرت‌های خلیج فارس و تحولات منطقه‌ای پرداخته است. در حالی که پژوهش حاضر بیشتر به بررسی تحولات محور مقاومت و اثرات آن بر سیاست‌های منطقه‌ای در برابر اسرائیل می‌پردازد.

خلیلزاد (۲۰۰۴) در کتاب خود با عنوان "ایالات متحده و خاورمیانه: مطالعه‌ای در دیپلماسی" به بررسی دیپلماسی ایالات متحده در خاورمیانه پرداخته است. برخلاف پژوهش حاضر که به تحلیل تحولات درونی محور مقاومت و چگونگی تأثیر آن‌ها بر توازن قدرت و بازدارندگی در برابر اسرائیل توجه دارد.

کاتز (۲۰۱۹) در پژوهشی با عنوان "نقش در حال تحول حزب‌الله در دینامیک‌های امنیتی منطقه‌ای" به تحلیل نقش حزب‌الله لبنان در تحولات امنیتی خاورمیانه پرداخته است. پژوهش حاضر برخلاف آن به تغییرات ساختاری و اثرات آن‌ها بر بازدارندگی محور مقاومت به‌ویژه پس از سال ۲۰۲۳ توجه دارد.

صادقی (۲۰۲۰) در مقاله‌ای تحت عنوان "جنگ نامتقارن ایران و تأثیر آن بر امنیت منطقه‌ای" به بررسی جنگ‌های نامتقارن ایران و تأثیر آن‌ها بر امنیت منطقه‌ای پرداخته است. این پژوهش برخلاف آن، به تحلیل تحولات اخیر در محور مقاومت و الگوهای جدید بازدارندگی شبکه‌ای پرداخته است.

برتی (۲۰۱۶) در مقاله‌ای با عنوان "تحول دینامیک‌های توان نظامی حزب‌الله" به تحلیل تغییرات در توان نظامی حزب‌الله و تأثیر آن بر امنیت منطقه‌ای پرداخته است. پژوهش حاضر بیشتر به تأثیر تحولات امنیتی و ژئوپلیتیکی بر بازدارندگی محور مقاومت و روندهای جدید آن در مقابل اسرائیل پرداخته است.

وجه تمایز این مقاله با سایر پژوهش‌ها در دو نکته اساسی نهفته است: نخست آن‌که برخلاف بسیاری از مقالات که صرفاً به بازنمایی چالش‌ها یا فرصت‌های جبهه مقاومت می‌پردازند، این مقاله با رویکردی جامع هر دو بُعد را در ارتباطی پویا و دیالکتیکی بررسی کرده و نشان داده است که چالش‌ها و فرصت‌ها نه به صورت منفک بلکه در تعامل با یکدیگر معنا پیدا می‌کنند. دوم آن‌که مقاله حاضر عملیات‌های وعده‌های صادق و طوفان الاقصی را به‌عنوان نقاط عطف تحلیلی در نظر گرفته و تأثیر مستقیم آن‌ها را بر انسجام داخلی، سیاست‌های آمریکا و جایگاه منطقه‌ای و جهانی جبهه مقاومت واکاوی کرده است؛ رویکردی که کمتر در ادبیات موجود به چشم می‌خورد و به همین دلیل این پژوهش از منظر نوآوری نظری و کاربردی متمایز می‌شود.

۱ Gause

۲ Khalilzad

۳ Katz

۴ Berti

۲. بحث

۲-۱. چشم‌انداز کلی جبهه مقاومت جهانی

جبهه مقاومت جهانی در دهه‌های اخیر به یکی از مهم‌ترین پدیده‌های روابط بین‌الملل تبدیل شده است؛ پدیده‌ای که ریشه‌های آن در واکنش به سیاست‌های سلطه‌جویانه قدرت‌های بزرگ به‌ویژه ایالات متحده شکل گرفت و به مرور زمان ابعاد منطقه‌ای و سپس جهانی پیدا کرد. ماهیت این جبهه را می‌توان در ترکیب پیچیده‌ای از بازیگران دولتی و غیردولتی جست‌وجو کرد. برخلاف ائتلاف‌های سنتی که صرفاً میان دولت‌ها و بر پایه توافقات رسمی شکل می‌گیرند، جبهه مقاومت یک شبکه فراملی پویا است که هم دولت‌هایی مانند ایران، سوریه و ونزوئلا را شامل می‌شود و هم گروه‌های غیردولتی همچون حزب‌الله لبنان، حماس در فلسطین و انصارالله یمن می‌باشد. این تنوع بازیگران نشان می‌دهد که جبهه مقاومت از منطق صرفاً دولتی فراتر رفته و در قالب یک شبکه چندلایه عمل می‌کند؛ شبکه‌ای که قدرت خود را نه تنها از منابع مادی بلکه از سرمایه اجتماعی، مشروعیت سیاسی و ظرفیت ایدئولوژیک نیز به دست می‌آورد (ر.ک: متقی و احمدی، ۱۳۹۲ ش: ۴۰).

ماهیت شبکه‌ای جبهه مقاومت موجب شده است که در برابر فشارهای سخت و نرم آمریکا انعطاف‌پذیری بالایی داشته باشد. «برخلاف ساختارهای سخت‌افزاری دولت‌محور که با قطع روابط یا تحریم اقتصادی ممکن است فلج شوند، جبهه مقاومت توانسته است با اتکا به روابط غیر رسمی و انعطاف‌پذیر مسیرهای جایگزین برای تأمین نیازهای خود بیابد. این ویژگی به‌ویژه در سال‌های اخیر در زمانی که ایالات متحده به دنبال «فشار حداکثری» علیه ایران و متحدانش بود، اهمیت خود را نشان داد. تحریم‌های گسترده نتوانستند فعالیت جبهه مقاومت را متوقف کنند؛ بلکه در بسیاری موارد به همگرایی بیشتر میان اعضا و خلاقیت در شیوه‌های مقابله انجامید» (بختیاری رنانی و همکاران، ۱۴۰۱ ش: ۱۰).

اهداف اصلی جبهه مقاومت را می‌توان در سه محور اساسی خلاصه کرد: نخست، مقابله با هژمونی آمریکا و تلاش برای کاهش سلطه این کشور بر نظام بین‌الملل است. جبهه مقاومت در ادبیات سیاسی خود همواره تأکید داشته است که ساختار تک‌قطبی به رهبری واشنگتن منجر به بی‌عدالتی، تجاوز و تحمیل ارزش‌های فرهنگی و اقتصادی غربی بر ملت‌های دیگر می‌شود. دومین هدف، حمایت از فلسطین و مبارزه با اشغالگری رژیم صهیونیستی است که به‌عنوان مهم‌ترین نماد ظلم و استعمار در جهان اسلام شناخته می‌شود (ر.ک: جوادی ارجمند و احمدی، ۱۳۹۱ ش: ۸۶۷). از آغاز شکل‌گیری جبهه مقاومت تا امروز، مسئله فلسطین به‌مثابه محور هویتی و معنوی این جبهه باقی مانده و بخش عمده‌ای از مشروعیت آن از همین حمایت نشات می‌گیرد. سومین هدف، حفظ استقلال منطقه‌ای و جلوگیری از تجزیه، سلطه‌پذیری یا مداخله خارجی در کشورهای عضو است. این هدف در بحران‌هایی چون جنگ سوریه و تجاوز عربستان به یمن اهمیت بیشتری یافت و نشان داد که جبهه مقاومت تنها به فلسطین محدود نمی‌شود، بلکه به دنبال ایجاد نوعی استقلال پایدار در کل منطقه است (ر.ک: رحیمی، ۱۴۰۱ ش: ۸۹).

البته این اهداف صرفاً در سطح شعار باقی نمانده‌اند، بلکه در عمل به شکل اقدامات سیاسی، نظامی و رسانه‌ای متجلی شده‌اند. برای مثال، در عراق و سوریه، نیروهای مقاومت نقشی اساسی در شکست داعش ایفا کردند؛ گروهی که بسیاری از تحلیلگران آن را محصول سیاست‌های مداخله‌جویانه آمریکا و متحدانش می‌دانند (ر.ک: شریفی، ۱۳۸۲ ش: ۹۸). «در یمن، انصارالله با وجود فشار شدید نظامی و محاصره توانسته است ایستادگی کند و عملاً نشان دهد که مقاومت حتی در شرایط حداقلی نیز قادر به ادامه حیات است. در لبنان، حزب‌الله به نمادی از بازدارندگی در برابر رژیم صهیونیستی تبدیل شده و معادلات نظامی منطقه را به‌طور بنیادین تغییر داده است. همه این نمونه‌ها بیانگر آن است که اهداف جبهه مقاومت در سطح عملیاتی نیز دنبال می‌شوند و دستاوردهایی ملموس ایجاد کرده‌اند» (دهقان فیروزآبادی، ۱۳۸۸ ش: ۲۲۵).

در نظام بین‌الملل کنونی، جایگاه جبهه مقاومت فراتر از یک جریان منطقه‌ای ارزیابی می‌شود. اگرچه در ابتدا مقاومت بیشتر به عنوان یک بازیگر خاورمیانه‌ای شناخته می‌شد، اما به مرور زمان ابعاد جهانی آن آشکار گردید. حمایت برخی کشورهای آمریکای لاتین از جمله ونزوئلا و کوبا از جبهه مقاومت نشان داد که این جریان تنها محدود به جهان اسلام نیست (ر.ک: نورمحمدی و

همکاران، ۱۳۹۲ ش: ۸۵). همچنین، پیوندهای فکری و سیاسی میان مقاومت و جنبش‌های عدالت‌خواه در آفریقا و آسیا ابعاد فراملی بیشتری به آن بخشیده است. این گسترش جغرافیایی همراه با توانایی جبهه مقاومت در تولید روایت‌های رسانه‌ای قدرتمند موجب شد که جایگاه آن در نظام بین‌الملل به تدریج ارتقا یابد (ر.ک: گنجیان مقدم و جعفری، ۱۴۰۳ ش: ۸۵).

یکی از مهم‌ترین ابزارهای جبهه مقاومت برای تثبیت این جایگاه بهره‌گیری از رسانه‌ها و جنگ روایت‌هاست. در حالی که آمریکا و متحدانش از رسانه‌های جریان اصلی جهانی برای تحریف واقعیت‌ها استفاده می‌کنند، مقاومت توانسته است از رسانه‌های محلی، شبکه‌های اجتماعی و حتی ابزارهای رسانه‌ای بین‌المللی برای رساندن پیام خود بهره‌برد (Schweller, 2004: 70). پوشش عملیات‌های مقاومت، روایت مظلومیت فلسطین و افشای جنایات رژیم صهیونیستی توانسته است بخشی از افکار عمومی جهانی را تحت تأثیر قرار دهد. همین امر به جبهه مقاومت سرمایه‌ای نرم افزوده که آمریکا به‌سادگی نمی‌تواند آن را از میان ببرد (ر.ک: کفایی فر و تیموری، ۱۴۰۲ ش: ۸۳۶).

ابعاد سیاسی جبهه مقاومت نیز قابل توجه است. این جبهه توانسته است در عرصه دیپلماسی غیررسمی و حتی رسمی حضور مؤثری داشته باشد. نمونه بارز آن، نشست‌ها و همکاری‌های مشترک با قدرت‌هایی چون روسیه و چین در موضوعات مرتبط با سوریه و ایران است. اگرچه این کشورها الزاماً عضو مقاومت محسوب نمی‌شوند، اما اشتراک منافع در مقابله با سلطه آمریکا موجب نوعی هم‌گرایی تاکتیکی شده است. در واقع جبهه مقاومت توانسته است در ساختار چندقطبی در حال شکل‌گیری خود را به‌عنوان یکی از متغیرهای اثرگذار معرفی کند (ر.ک: شریفیان، ۱۳۸۰ ش: ۸۱۰).

از منظر نظریه‌های روابط بین‌الملل، جایگاه جبهه مقاومت را می‌توان نوعی «بازیگر فراملی شبکه‌ای» دانست که برخلاف دولت‌های ملی سنتی بر اساس قواعد غیررسمی، همبستگی ایدئولوژیک و اهداف مشترک عمل می‌کند. «این نوع بازیگری چالشی جدی برای نظام دولت‌محور وستفالیایی است و نشان می‌دهد که در جهان امروز، قدرت لزوماً در اختیار دولت‌ها باقی نمی‌ماند. از همین رو، آمریکا و متحدانش با حساسیت ویژه‌ای به جبهه مقاومت نگاه می‌کنند و آن را تهدیدی برای نظم موجود می‌دانند. با وجود تمام این دستاوردها مسیر مقاومت خالی از چالش نیست (Talma, 2021: 75). اختلاف دیدگاه‌ها میان اعضا، فشارهای اقتصادی و تهدیدهای نظامی همچنان پابرجا است. اما آنچه چشم‌انداز کلی مقاومت را متمایز می‌سازد، توانایی تبدیل تهدیدها به فرصت است. تجربه سال‌های گذشته نشان داده که هر بار فشار آمریکا افزایش یافته، جبهه مقاومت نه تنها فرو نپاشیده، بلکه با انسجام بیشتر و نوآوری در شیوه‌های مقابله به حیات خود ادامه داده است. این ویژگی باعث می‌شود که آینده جبهه مقاومت به‌عنوان یک جریان پایدار در نظام بین‌الملل قابل تصور باشد» (فتحی، ۱۳۸۴ ش: ۱۴).

بنابراین، چشم‌انداز کلی جبهه مقاومت جهانی را می‌توان چنین ترسیم کرد: شبکه‌ای فراملی از بازیگران دولتی و غیردولتی که با اهدافی مشخص همچون مقابله با هژمونی آمریکا، حمایت از فلسطین و حفظ استقلال منطقه‌ای فعالیت می‌کند و به تدریج از سطح یک جبهه منطقه‌ای فراتر رفته و به بازیگری جهانی با ابعاد سیاسی، رسانه‌ای و حتی فرهنگی تبدیل شده است. جایگاه این جبهه در نظام بین‌الملل نه تنها به عنوان یک نیروی بازدارنده منطقه‌ای، بلکه به عنوان یک عامل تغییر در نظم جهانی در حال گذار اهمیت می‌یابد. همین چشم‌انداز است که موجب می‌شود مطالعه جبهه مقاومت نه فقط برای کشورهای منطقه خاورمیانه بلکه برای تحلیل‌گران و پژوهشگران جهانی موضوعی کلیدی و راهبردی باشد.

۲-۲. چالش‌های سیاسی جبهه مقاومت پس از وعده‌های صادق و طوفان الاقصی

پس از وقوع عملیات‌های وعده‌های صادق و طوفان الاقصی، جبهه مقاومت جهانی وارد مرحله‌ای تازه از حیات سیاسی و امنیتی خود شد؛ مرحله‌ای که اگرچه با دستاوردهای نمادین و عملیاتی همراه بود، اما در عین حال چالش‌های متعددی را آشکار ساخت. این عملیات‌ها به‌عنوان نقاط عطف، انتظارات گسترده‌ای از ظرفیت‌های جبهه مقاومت ایجاد کردند، اما به همان میزان نیز سطح فشارهای داخلی و خارجی را افزایش دادند. جبهه مقاومت اکنون با واقعیتی چندوجهی روبه‌روست: از یک طرف باید دستاوردهای به‌دست‌آمده را تثبیت کند و از سوی دیگر در برابر فشارهای بی‌سابقه‌ای که به دنبال این عملیات‌ها تشدید شده‌اند، ایستادگی نماید.

مجموعه این شرایط موجب شده که چالش‌های جبهه مقاومت پس از این دو رویداد، به موضوعی کلیدی برای فهم آینده این جبهه تبدیل شود.

در سطح نخست، چالش‌های داخلی مهم‌ترین عامل تهدیدکننده انسجام درونی جبهه مقاومت محسوب می‌شوند. اگرچه جبهه مقاومت از ابتدای شکل‌گیری بر اساس اصول مشترک مانند مقابله با سلطه آمریکا و حمایت از فلسطین استوار بوده است، اما تنوع بازیگران درون آن به‌طور طبیعی موجب بروز اختلافات ایدئولوژیک و سیاسی شده است. برخی گروه‌ها دارای رویکرد مذهبی و ایدئولوژیک عمیق هستند و تمام فعالیت‌های خود را ذیل گفتمان دینی تعریف می‌کنند، در حالی که برخی دیگر بیشتر بر منطق ملی‌گرایی یا ملاحظات سیاسی داخلی تکیه دارند (ر.ک: قادری، ۱۳۸۱ ش: ۱۱۹). این اختلاف در مبانی فکری گاه خود را در استراتژی‌های متفاوت نشان می‌دهد؛ به‌گونه‌ای که اولویت‌های هر گروه می‌تواند با دیگری هم‌پوشانی نداشته باشد. برای مثال، حزب الله لبنان بیشتر بر بازدارندگی در برابر اسرائیل تمرکز دارد، در حالی که انصارالله یمن اولویت اصلی خود را مقابله با تجاوز عربستان و دفاع از تمامیت ارضی کشور می‌داند. چنین تفاوت‌هایی اگرچه به‌خودی خود به معنای انشقاق نیست، اما هماهنگی عملیاتی و تصمیم‌گیری‌های مشترک را دشوار می‌سازد (ر.ک: کرمی، ۱۳۸۵ ش: ۱۴).

در کنار اختلافات ایدئولوژیک و سیاسی، دشواری در هماهنگی عملیاتی یکی دیگر از چالش‌های داخلی است. عملیات‌های بزرگ مانند وعده‌های صادق و طوفان الاقصی نیازمند سطح بالایی از هماهنگی، تبادل اطلاعات و برنامه‌ریزی مشترک هستند. با توجه به پراکندگی جغرافیایی اعضای جبهه و شرایط امنیتی خاص هر کشور ایجاد چنین هماهنگی‌ای همواره با دشواری همراه بوده است. گاه تفاوت در ساختار فرماندهی یا محدودیت‌های ارتباطی موجب می‌شود تصمیم‌گیری‌ها به‌کندی صورت گیرد یا در شرایط بحرانی ناهماهنگی‌هایی بروز کند. این مسئله به‌ویژه در برابر دشمنی چون آمریکا و اسرائیل که از فناوری‌های پیشرفته اطلاعاتی برخوردارند، می‌تواند آسیب‌پذیری مقاومت را افزایش دهد (ر.ک: کشاورز شکری و همکاران، ۱۳۹۲ ش: ۱۴۰).

در کنار تحریم‌ها، فشارهای دیپلماتیک نیز به‌عنوان ابزاری برای منزوی کردن جبهه مقاومت عمل می‌کنند. آمریکا و متحدان غربی‌اش تلاش کرده‌اند در مجامع بین‌المللی، تصویری منفی از جبهه مقاومت ارائه دهند و آن را با برجسب‌هایی همچون «تروریسم» معرفی کنند. این سیاست با هدف کاهش مشروعیت جبهه مقاومت و جلوگیری از گسترش روابط آن با دیگر کشورها دنبال شده است. «در مواردی، این فشارها توانسته برخی دولت‌ها را از همکاری علنی با جبهه مقاومت بازدارد یا آنها را به اتخاذ مواضعی محافظه‌کارانه وادار کند. هرچند جبهه مقاومت تاکنون توانسته از طریق ائتلاف‌های غیررسمی و روابط پنهان بخشی از این فشارها را دور بزند، اما هزینه‌های دیپلماتیک و سیاسی آن همچنان بالاست» (Chatham House, 2025: 14).

تهدیدهای امنیتی و نظامی مستقیم نیز یکی از چالش‌های همیشگی جبهه مقاومت بوده است. حملات پهبادی، عملیات‌های اطلاعاتی، ترور فرماندهان و حتی حملات هوایی مستقیم بخشی از استراتژی آمریکا و اسرائیل برای تضعیف جبهه مقاومت است. عملیات وعده‌های صادق خود پاسخی به همین تهدیدها بود، چرا که در واکنش به ترور فرماندهان جبهه مقاومت و جنگ ۱۲ روزه علیه ایران صورت گرفت. اما واقعیت آن است که این تهدیدها همچنان ادامه دارند و هر لحظه می‌توانند ضربه‌ای غیرقابل پیش‌بینی وارد کنند. شرایط امنیتی شکننده، اعضای جبهه مقاومت را ناگزیر کرده همواره در حالت آمادگی باشند و بخش زیادی از منابع خود را صرف اقدامات بازدارنده و دفاعی کنند. «تحلیل پیامدهای این چالش‌ها نشان می‌دهد که جبهه مقاومت با وضعیت پیچیده‌ای روبه‌روست. فشارهای داخلی و خارجی می‌توانند انسجام جبهه مقاومت را تهدید کنند. اختلافات ایدئولوژیک و کمبود منابع همراه با فشارهای بین‌المللی زمینه‌هایی را فراهم می‌آورند که وحدت جبهه مقاومت در مقاطع حساس آسیب‌پذیر شود. علاوه بر این، افزایش هزینه‌های جبهه مقاومت در سطح منطقه‌ای قابل توجه است. تأمین مالی جنگ‌ها، بازسازی مناطق آسیب‌دیده و نیز هزینه‌های دیپلماتیک ناشی از انزوای فشار مضاعفی بر توانایی‌های جبهه مقاومت وارد می‌کند. در نهایت، تداوم این شرایط می‌تواند جبهه مقاومت را در برابر دو گزینه دشوار قرار دهد: یا ادامه مسیر با هزینه‌های فزاینده و ریسک‌های بالا یا تلاش برای بازتعریف استراتژی‌ها به‌گونه‌ای که از شدت فشارها کاسته شود» (Rose, 1998: 150).

با این حال، تجربه تاریخی نشان داده که جبهه مقاومت در مواجهه با فشارها همواره انعطاف‌پذیر بوده و توانسته تهدیدها را به فرصت تبدیل کند. هرچند چالش‌ها واقعی و جدی‌اند، اما واکنش‌های خلاقانه و روحیه مقاومت‌پذیر اعضا تاکنون اجازه نداده این فشارها به فروپاشی یا انفعال کامل منجر شوند. پرسش اساسی این است که در شرایط کنونی و پس از وعده‌های صادق و طوفان الاقصی، آیا مقاومت همچنان قادر خواهد بود از دل این چالش‌ها انسجام و قدرت بیشتری بیافریند، یا این بار هزینه‌ها چنان سنگین خواهند بود که ظرفیت‌های آن را محدود سازند.

۲-۳. فرصت‌های سیاسی جبهه مقاومت در شرایط جدید

تحولات ناشی از عملیات‌های وعده‌های صادق و طوفان الاقصی تنها به بروز چالش‌ها محدود نشد، بلکه در عین حال مجموعه‌ای از فرصت‌های تازه را نیز در برابر جبهه مقاومت گشود. «این دو رویداد با ایجاد تغییر در معادلات سیاسی، امنیتی و حتی اقتصادی منطقه خاورمیانه و جهان فضایی را فراهم کردند که اگر به‌درستی مدیریت شود، می‌تواند مسیر جبهه مقاومت را به سمت تثبیت بیشتر و ارتقای جایگاه آن در نظام بین‌الملل سوق دهد. جبهه مقاومت پس از این عملیات‌ها نه تنها به‌عنوان یک نیروی بازدارنده شناخته شد، بلکه توانست تصویری تازه از خود به نمایش بگذارد؛ تصویری که با افزایش همگرایی درونی، جذب حمایت‌های گسترده‌تر و ایجاد امکان تعامل با قدرت‌های جهانی همراه بود. بررسی دقیق این فرصت‌ها نشان می‌دهد که مقاومت بیش از هر زمان دیگری در موقعیت استفاده از ظرفیت‌های جدید قرار گرفته است» (Schwalbe, 2004: 65).

در عرصه سیاسی، نخستین فرصت بزرگ را می‌توان در افزایش همگرایی میان گروه‌های جبهه مقاومت مشاهده کرد. «وعده‌های صادق و طوفان الاقصی هر دو نشان دادند که علی‌رغم تفاوت‌های ایدئولوژیک و سیاسی گروه‌های عضو جبهه مقاومت قادرند در شرایط بحرانی دست به هماهنگی عملیاتی بزنند. این هماهنگی نه تنها در سطح عملیاتی بلکه در سطح نمادین نیز اهمیت داشت. پیام مشترک این عملیات‌ها آن بود که جبهه مقاومت می‌تواند در برابر تهدیدهای مشترک یک صدا باشد و قدرت بازدارندگی خود را چند برابر کند. تجربه تاریخی نیز ثابت کرده است که موفقیت‌های عملیاتی به‌سرعت به افزایش انسجام سیاسی منجر می‌شوند، چرا که اعتماد متقابل میان گروه‌ها را تقویت کرده و زمینه را برای همکاری‌های بیشتر فراهم می‌آورند. اکنون بسیاری از گروه‌ها به این باور رسیده‌اند که تنها راه بقا و مقابله با فشارهای آمریکا و اسرائیل، تداوم همگرایی و همکاری عمیق‌تر است» (Steinberg, ۲۰۲۱: ۱۴).

در کنار این انسجام درونی، جذب حمایت افکار عمومی در جهان اسلام یکی دیگر از دستاوردهای مهم جبهه مقاومت به شمار می‌آید. عملیات طوفان الاقصی به‌ویژه توانست بار دیگر مسئله فلسطین را در مرکز توجه ملت‌های مسلمان قرار دهد. تصاویر و روایت‌های این عملیات در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بازتاب گسترده‌ای یافت و موجی از همبستگی در میان ملت‌های منطقه ایجاد کرد. بسیاری از دولت‌ها، حتی آنهایی که پیش‌تر به سمت عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی حرکت کرده بودند، ناگزیر شدند در برابر فشار افکار عمومی مواضع خود را تعدیل کنند. این وضعیت فرصت بزرگی برای جبهه مقاومت است، چرا که نشان می‌دهد پایگاه اجتماعی آن نه تنها کاهش نیافته، بلکه در سطح جهانی تقویت شده است. علاوه بر جهان اسلام، در برخی جوامع غربی نیز جریان‌های منتقد سیاست‌های آمریکا و اسرائیل به‌طور علنی از جبهه مقاومت حمایت کردند. جنبش‌های دانشجویی، گروه‌های ضدجنگ و حتی برخی احزاب سیاسی در اروپا و آمریکا، سیاست‌های واشنگتن را به چالش کشیدند و همین امر مشروعیت جبهه مقاومت را افزایش داد.

از سوی دیگر، فرصت مهمی در امکان تعامل با قدرت‌های جهانی مخالف آمریکا شکل گرفته است. روسیه و چین که هر دو در پی کاهش نفوذ آمریکا در نظام بین‌الملل هستند، به‌طور طبیعی به جبهه مقاومت به چشم یک متحد غیرمستقیم می‌نگرند. همکاری‌های دیپلماتیک با این کشورها به‌ویژه در موضوعات مرتبط با سوریه، ایران و سازمان‌های بین‌المللی تاکنون نشان داده که ظرفیت‌های زیادی برای گسترش روابط وجود دارد. چین با ابتکار «کمربند و جاده» و روسیه با سیاست‌های امنیتی خود در خاورمیانه هر دو علاقه‌مند به ایجاد ثبات در مناطقی هستند که جبهه مقاومت نیز در آنها حضور دارد. این همگرایی منافع می‌تواند

مقاومت را در برابر فشارهای آمریکا یاری دهد و حتی مسیرهایی برای همکاری اقتصادی و امنیتی فراهم کند (ر.ک: صالحی و همکاران، ۱۴۰۴ ش: ۱۴).

فرصت‌های امنیتی و نظامی در پرتو تحولات سیاسی نیز از دل تحولات اخیر برآمده‌اند، عملیات‌های وعده‌های صادق و طوفان الاقصی نشان دادند که جبهه مقاومت به سطح جدیدی از توان بازدارندگی دست یافته است. در شرایطی که دشمنان همواره بر برتری نظامی خود اتکا می‌کردند، این عملیات‌ها ثابت کردند که جبهه مقاومت قادر است با عملیات‌های مشترک و دقیق معادلات میدانی را تغییر دهد. چنین دستاوردی نه تنها موجب افزایش اعتماد به نفس درونی شده، بلکه دشمنان را نیز ناگزیر کرده است تا در محاسبات خود تجدیدنظر کنند. توان بازدارندگی حاصل از این عملیات‌ها، فضایی از امنیت نسبی برای اعضای جبهه مقاومت فراهم کرده که می‌تواند به تقویت پایدارتر ساختار آن منجر شود. افزون بر این، تجربه‌های عملیاتی به‌دست‌آمده از این عملیات‌ها نقش مهمی در ارتقای توان جبهه رزمی مقاومت داشته است. گروه‌های مختلف اکنون قادرند دانش و تجربیات خود را با یکدیگر به اشتراک بگذارند و از این طریق سطح کلی توانایی‌های نظامی را افزایش دهند. برای مثال، استفاده موفق از فناوری‌های بومی در ساخت پهپادها یا موشک‌های نقطه‌زن نه تنها توان عملیاتی را افزایش داده بلکه نشان داده که جبهه مقاومت قادر است بدون اتکا به غرب به فناوری‌های پیشرفته دست یابد. چنین پیشرفتی در درازمدت می‌تواند توازن قوا را به نفع جبهه مقاومت تغییر دهد.

تحلیل پیامدهای این فرصت‌ها نشان می‌دهد که آنها می‌توانند بخش مهمی از فشارهای آمریکا را خنثی کنند. همگرایی درونی، حمایت افکار عمومی و تعامل با قدرت‌های جهانی همگی به جبهه مقاومت امکان می‌دهند که هزینه‌های فشارهای آمریکا را کاهش دهد. به بیان دیگر، فرصت‌ها نقش نوعی سپر را ایفا می‌کنند که از شدت تهدیدها می‌کاهند و امکان تداوم فعالیت مقاومت را فراهم می‌آورند. اگر مقاومت بتواند این فرصت‌ها را به‌درستی مدیریت کند، شانس آن برای تبدیل شدن به یک بلوک پایدارتر در سطح منطقه‌ای و حتی جهانی افزایش خواهد یافت. در چنین شرایطی جبهه مقاومت نه تنها یک بازیگر واکنشی در برابر فشارهای آمریکا نخواهد بود، بلکه می‌تواند به یک بازیگر فعال و اثرگذار در شکل‌دهی به نظم جدید بین‌الملل بدل شود (ر.ک: شفیعی، ۱۳۹۹ ش: ۲۲).

این چشم‌انداز البته مشروط به آن است که جبهه مقاومت بتواند میان بهره‌برداری از فرصت‌ها و مدیریت چالش‌ها توازن برقرار کند. فرصت‌ها به‌خودی‌خود ضامن موفقیت نیستند، بلکه نیازمند راهبردی دقیق و برنامه‌ریزی منسجم هستند. اما واقعیت آن است که پس از وعده‌های صادق و طوفان الاقصی جبهه مقاومت در موقعیتی قرار گرفته که بیش از هر زمان دیگری امکان بهره‌برداری از فرصت‌های سیاسی، اقتصادی و امنیتی را دارد. این موقعیت اگر به‌درستی استفاده شود می‌تواند جبهه مقاومت را از یک نیروی صرفاً منطقه‌ای به یک بلوک پایدار و اثرگذار در عرصه جهانی ارتقا دهد.

۲-۴. تأثیر وعده‌های صادق و طوفان الاقصی بر معادلات جبهه مقاومت

عملیات وعده‌های صادق و طوفان الاقصی نه تنها به‌عنوان دو نقطه عطف در کارنامه جبهه مقاومت ثبت شدند، بلکه به‌صورت بنیادین معادلات قدرت و سیاست را در خاورمیانه و فراتر از آن تغییر دادند. این دو رویداد در مقایسه با عملیات‌ها و تحولات پیشین به لحاظ دامنه، بازتاب و پیامدهای استراتژیک، جایگاه ویژه‌ای دارند؛ چرا که توانستند تصویری تازه از توانمندی جبهه مقاومت ارائه دهند و بسیاری از معادلات پیشین را برهم زنند. پرسش اساسی این است که این دو عملیات چگونه توانستند بر انسجام داخلی جبهه مقاومت، سیاست‌های ایالات متحده، سطح منطقه‌ای و جهانی و نهایتاً بر هویت استراتژیک خود مقاومت اثر بگذارند.

نخستین بعد این تأثیر را می‌توان در انسجام داخلی مقاومت مشاهده کرد. وعده‌های صادق و طوفان الاقصی نشان دادند که گروه‌های مختلف عضو جبهه مقاومت علی‌رغم اختلافات سیاسی و ایدئولوژیک، قادرند در برابر تهدیدهای مشترک یکپارچه عمل کنند. پیش از این، برخی تحلیل‌گران غربی معتقد بودند که جبهه مقاومت بیشتر یک شبکه‌ای پراکنده است تا یک جبهه منسجم اما این دو عملیات خلاف این برداشت را اثبات کردند. هماهنگی عملیاتی، تبادل اطلاعات و حتی هم‌صدایی رسانه‌ای میان اعضای جبهه گویای آن بود که جبهه مقاومت در مسیر شکل‌دهی به یک هویت جمعی قرار گرفته است. افزون بر این، پیامدهای روانی

عملیات‌ها نیز در افزایش همبستگی نقش مهمی داشت. موفقیت در اجرای چنین عملیات‌هایی سطح بالایی از اعتماد به نفس و احساس کارآمدی را در میان اعضا ایجاد کرد و این خود موجب تقویت همبستگی و اعتماد متقابل شد. در نتیجه، وعده‌های صادق و طوفان الاقصی بیش از هر چیز به انسجام داخلی جبهه مقاومت اعتبار بخشیدند و از آن یک نیروی منسجم‌تر ساختند (ر.ک: موسوی و جعفری‌فر، ۱۴۰۴ ش: ۲۷۵).

در سطح سیاست‌های آمریکا، این دو رویداد به‌طور مستقیم هزینه‌های واشنگتن را در مدیریت بحران خاورمیانه افزایش دادند. ایالات متحده که سال‌هاست تلاش می‌کند با سیاست فشار حداکثری و مدیریت درگیری‌های منطقه‌ای جبهه مقاومت را تضعیف کند، ناگهان با عملیاتی مواجه شد که نشان می‌داد این سیاست‌ها نه تنها موفق نبوده‌اند، بلکه نتیجه معکوس داده‌اند. وعده‌های صادق به‌ویژه با نشان دادن توانمندی جبهه مقاومت در واکنش مستقیم به ترور فرماندهان و جنگ ۱۲ روزه علیه ایران پیامی آشکار به آمریکا ارسال کرد: هر اقدام تهاجمی هزینه‌ای سنگین در پی خواهد داشت. طوفان الاقصی نیز ثابت کرد که حمایت بی‌قید و شرط و اشنگتن از اسرائیل می‌تواند به بحرانی گسترده تبدیل شود که مدیریت آن برای آمریکا دشوار خواهد بود. در عمل، این دو عملیات نشان دادند که آمریکا نمی‌تواند با ابزارهای سنتی خود — اعم از تحریم، فشار دیپلماتیک یا حملات محدود — مسیر جبهه مقاومت را تغییر دهد. بلکه برعکس، هرگونه دخالت یا حمایت آشکار از اسرائیل می‌تواند موجی از واکنش‌های منطقه‌ای ایجاد کند که هزینه‌های سیاسی، اقتصادی و امنیتی برای واشنگتن به همراه داشته باشد (ر.ک: قنبری و وقوفی، ۱۴۰۲ ش: ۱۱۰).

یکی دیگر از ابعاد مهم این تحولات، ارتقای جایگاه جبهه مقاومت در سطح منطقه‌ای و جهانی بود. تا پیش از این، بسیاری جبهه مقاومت را صرفاً به‌عنوان یک نیروی واکنشی و دفاعی می‌نگریستند؛ نیرویی که بیشتر در صدد حفظ موجودیت خود است تا تغییر معادلات است اما وعده‌های صادق و طوفان الاقصی نشان دادند که جبهه مقاومت قادر است ابتکار عمل را در دست گیرد و حتی معادلات امنیتی و سیاسی را دگرگون کند. در سطح منطقه‌ای، این عملیات‌ها جایگاه جبهه مقاومت را به‌عنوان یک بازیگر کلیدی تثبیت کردند؛ به‌گونه‌ای که حتی دولت‌هایی که مواضع انتقادی نسبت به جبهه مقاومت دارند، ناگزیر شدند نقش آن را در معادلات منطقه‌ای به رسمیت بشناسند. در سطح جهانی نیز، بازتاب رسانه‌ای و سیاسی این عملیات‌ها موجب شد که جبهه مقاومت بیش از پیش به‌عنوان یک بازیگر تأثیرگذار شناخته شود. موج همبستگی مردمی در سراسر جهان اسلام، اعتراضات گسترده در اروپا و آمریکا، و توجه رسانه‌های بین‌المللی همگی نشان دادند که جبهه مقاومت توانسته است فراتر از مرزهای منطقه‌ای به یک نیروی اثرگذار در افکار عمومی جهانی بدل شود (ر.ک: چناری و همکاران، ۱۴۰۳ ش: ۴۵).

تحلیل نهایی از این تحولات نشان می‌دهد که وعده‌های صادق و طوفان الاقصی جبهه مقاومت را از یک جریان صرفاً دفاعی به یک عامل تهاجمی و بازدارنده ارتقا دادند. پیش‌تر جبهه مقاومت عمدتاً در چارچوب دفاع از خود یا پاسخ به حملات تعریف می‌شد، اما این دو عملیات نشان دادند که جبهه مقاومت قادر است به صورت تهاجمی عمل کند، ابتکار عمل را در دست گیرد و حتی دشمن را در موضع دفاعی قرار دهد. این تغییر رویکرد نه تنها سطح بازدارندگی جبهه مقاومت را افزایش داد، بلکه هویت استراتژیک آن را نیز دگرگون ساخت. جبهه مقاومت اکنون نه صرفاً یک نیروی مدافع، بلکه یک بازیگر فعال با توانمندی تهاجمی محسوب می‌شود که می‌تواند نظم منطقه‌ای را تحت تأثیر قرار دهد.

این ارتقا در سطح راهبردی پیامدهای گسترده‌ای به دنبال دارد. از یک سو، دشمنان جبهه مقاومت باید در محاسبات خود تجدیدنظر کنند و این بدان معناست که هزینه‌های تجاوز یا فشار بر جبهه مقاومت به‌طور چشمگیری افزایش یافته است. از سوی دیگر، دوستان و متحدان جبهه مقاومت نیز اعتماد بیشتری به توانمندی‌های آن پیدا کرده‌اند و این می‌تواند به گسترش حمایت‌های سیاسی و مردمی منجر شود. به بیان دیگر، وعده‌های صادق و طوفان الاقصی نقطه پایانی بر تصویر قدیمی جبهه مقاومت به‌عنوان نیرویی صرفاً تدافعی گذاشتند و تصویری تازه از آن به‌عنوان یک نیروی بازدارنده و حتی تهاجمی ترسیم کردند. این تغییر، نه تنها معادلات منطقه‌ای بلکه بخشی از معادلات جهانی را نیز تحت تأثیر قرار داده است؛ چرا که نشان داد در جهان چندقطبی در حال

شکل‌گیری، بازیگران غیردولتی و جبهه‌های مردمی نیز می‌توانند نقشی کلیدی در شکل‌دهی به نظم نوین بین‌الملل ایفا کنند (ر.ک: جهانگیری و همکاران، ۱۴۰۳ ش: ۱۱۱).

در مجموع، تأثیر وعده‌های صادق و طوفان الاقصی بر معادلات جبهه مقاومت را می‌توان در سه سطح انسجام داخلی، سیاست‌های آمریکا، و جایگاه منطقه‌ای و جهانی خلاصه کرد. هر سه سطح نشان می‌دهند که این تحولات جبهه مقاومت را به موقعیتی تازه ارتقا داده‌اند؛ موقعیتی که با وجود چالش‌های متعدد، ظرفیت‌های فراوانی برای شکل‌دهی به آینده دارد. اگر جبهه مقاومت بتواند این دستاوردها را تثبیت کند و آنها را به بخشی از راهبرد بلندمدت خود بدل سازد، بی‌تردید در سال‌های پیش‌رو به یکی از بازیگران اصلی نظم نوین جهانی تبدیل خواهد شد.

۳. نتیجه‌گیری

بررسی ابعاد مختلف جبهه مقاومت جهانی پس از عملیات‌های وعده‌های صادق و طوفان الاقصی نشان می‌دهد که این دو رویداد، نه صرفاً به‌عنوان تحولات مقطعی بلکه به‌مثابه نقاط عطفی در مسیر تکاملی این جبهه عمل کرده‌اند. جبهه مقاومت که سال‌ها بر بستر تقابل با هژمونی آمریکا و دفاع از مسئله فلسطین شکل گرفته بود، در پرتو این تحولات توانست ظرفیت‌های تازه‌ای به نمایش بگذارد، جایگاه خود را در سطح منطقه‌ای و جهانی ارتقا دهد و هم‌زمان با مجموعه‌ای از چالش‌های جدید روبه‌رو شود. این وضعیت پیچیده و چندبعدی، تصویری روشن از ماهیت آینده جبهه مقاومت ترسیم می‌کند: جریانی که میان فشارها و فرصت‌ها در حال بازتعریف هویت و راهبرد خویش است.

از منظر انسجام داخلی، عملیات‌های یاد شده نشان دادند که جبهه مقاومت توانسته است با وجود تنوع ایدئولوژیک و سیاسی میان گروه‌ها به همبستگی و هماهنگی عملی دست یابد. این امر به‌ویژه از آن جهت اهمیت دارد که سال‌ها یکی از نقاط آسیب‌پذیری جبهه مقاومت وجود اختلافات درونی و دشواری در اتخاذ تصمیمات مشترک بود. وعده‌های صادق و طوفان الاقصی ثابت کردند که در شرایط بحرانی امکان غلبه بر این اختلافات وجود دارد و هدف مشترک می‌تواند نیرویی برای وحدت عمل ایجاد کند. این انسجام اگر تثبیت شود، می‌تواند بزرگ‌ترین سرمایه راهبردی جبهه مقاومت برای مواجهه با فشارهای آتی باشد.

در سطح خارجی اما چالش‌ها همچنان جدی‌اند. تحریم‌های چندلایه آمریکا، فشارهای دیپلماتیک برای منزوی کردن جبهه مقاومت و تهدیدهای نظامی مداوم فضایی از ناامنی و محدودیت ایجاد کرده‌اند که ادامه حیات و گسترش فعالیت‌های جبهه مقاومت را دشوار می‌سازد. با این حال، همان‌گونه که در بخش‌های پیشین بررسی شد، این فشارها همواره نتوانسته‌اند جبهه مقاومت را از مسیر خود بازدارند؛ بلکه در بسیاری موارد موجب تقویت انسجام و افزایش خلاقیت در یافتن راه‌های بدیل شده‌اند. در نتیجه، اگرچه فشارهای خارجی هزینه‌های جبهه مقاومت را افزایش می‌دهند، اما در عین حال به نوعی به انسجام و پویایی درونی آن نیز دامن زده‌اند.

فرصت‌هایی که پس از وعده‌های صادق و طوفان الاقصی پدید آمدند، چشم‌اندازی امیدوارکننده برای آینده ترسیم می‌کنند. در عرصه سیاسی، همگرایی داخلی حمایت گسترده افکار عمومی جهان اسلام و حتی جریان‌های منتقد در غرب و امکان تعامل با قدرت‌های جهانی چون چین و روسیه همگی ظرفیت‌هایی هستند که می‌توانند توازن قدرت را به نفع جبهه مقاومت تغییر دهند. در حوزه اقتصادی نیز شکل‌گیری مسیرهای تازه تجارت مستقل از آمریکا و افزایش همکاری‌های درون جبهه‌ای، محور جبهه مقاومت را در مسیر استقلال بیشتر قرار داده است. افزون بر این، فرصت‌های امنیتی و نظامی مانند ارتقای توان بازدارندگی، کسب تجربه‌های عملیاتی و توسعه فناوری‌های بومی، جایگاه جبهه مقاومت را به‌عنوان یک بازیگر مؤثر تثبیت کرده‌اند.

یکی از مهم‌ترین نتایج این تحولات، تغییر تصویر جبهه مقاومت در معادلات منطقه‌ای و جهانی است. جبهه مقاومت دیگر صرفاً یک نیروی تدافعی و واکنشی نیست، بلکه به یک بازیگر تهاجمی و بازدارنده ارتقا یافته است. این تغییر رویکرد نه تنها دشمنان را ناگزیر به بازنگری در محاسبات خود کرده، بلکه دوستان و متحدان جبهه مقاومت را نیز نسبت به آینده آن امیدوارتر ساخته است.

آمریکا و اسرائیل که سال‌ها با تصور ضعف و پراکندگی جبهه مقاومت عمل می‌کردند، اکنون با واقعیتی متفاوت مواجه‌اند: جبهه‌ای که می‌تواند ابتکار عمل را به دست گیرد و حتی هژمونی آنها را به چالش بکشد.

با این حال، نتیجه‌گیری نهایی باید واقع‌بینانه باشد، جبهه مقاومت در شرایط کنونی در نقطه‌ای ایستاده است که هم فرصت‌ها و هم تهدیدها به اوج خود رسیده‌اند. فرصت‌ها می‌توانند زمینه ساز بلوغ و تثبیت بیشتر شوند، اما تهدیدها نیز در صورت مدیریت نادرست قادرند انسجام و ظرفیت‌های موجود را تضعیف کنند. بنابراین آینده جبهه مقاومت تا حد زیادی به توانایی آن در ایجاد توازن میان این دو بُعد وابسته است. اگر جبهه مقاومت بتواند با برنامه‌ریزی منسجم از فرصت‌های سیاسی، اقتصادی و امنیتی بهره‌برداری کند و هم‌زمان با ابتکارات خلاقانه فشارهای داخلی و خارجی را مهار سازد، بی‌تردید مسیر ارتقا به یک بلوک پایدار منطقه‌ای و حتی جهانی برای آن هموار خواهد شد.

در نهایت، وعده‌های صادق و طوفان الاقصی را باید نقطه عطفی دانست که نشان داد جبهه مقاومت نه تنها توان بقا دارد، بلکه می‌تواند در مسیر اثرگذاری فعال بر معادلات منطقه‌ای و جهانی گام بردارد. این دو رویداد ظرفیت جبهه مقاومت را برای تبدیل شدن به یک نیروی بازدارنده و تهاجمی آشکار کردند و از آن تصویری نوین ارائه دادند. نتیجه پژوهش حاضر آن است که جبهه مقاومت در شرایط جدید، با وجود فشارهای عظیم، بیش از هر زمان دیگری به بلوغ راهبردی نزدیک شده است.

تعارض منافع

طبق گفته نویسنده، پژوهش حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع است.

منابع

بختیاری رنانی، تهمینه؛ برزگر، ابراهیم؛ گودرزی، بهنام. (۱۴۰۱ ش). مخاطبان در فرایند امنیتی کردن ایران توسط آمریکا. «فصلنامه جستارهای سیاسی معاصر». دوره ۱۳. شماره ۳. ۲۳ - ۱.

<https://doi.org/10.30465/cps.2021.35210.2727>

جوادی ارجمند، محمد جواد؛ احمدی، حسن. (۱۳۹۱ ش). موانع همگرایی در شورای همکاری خلیج فارس از منظر ژئوپلیتیک. «مجله سیاست خارجی». دوره ۲۶. شماره ۴. ۸۸۲ - ۸۵۶.

جهانگیری، حسین؛ عزتی، مرتضی؛ فرزین، محمدرضا؛ امامی کریم؛ معمارنژاد، عباس. (۱۴۰۳ ش). برآورد اثر تحریم‌های اقتصادی در چارچوب متغیرهای کلان رشد اقتصادی ایران. «فصلنامه مدل‌سازی اقتصادی». دوره ۱۸. شماره ۲. ۱۳۴ - ۱۰۹.

<https://doi.org/10.71849/ECO.2024.1192360>

چناری، مجتبی؛ کریمی فرد، حسین؛ اکبرزاده، فریدون؛ فتاحی، شهرام. (۱۴۰۳ ش). نقش دیپلماسی نوین در جنگ هیبریدی ایالات متحده آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران. «فصلنامه پژوهش‌های سیاست اسلامی». دوره ۲۶. شماره ۱۲. ۳۶ - ۲۶.

<https://www.doi.org/10.22034/ipr.2024.459471.2134>

دهقان فیروزآبادی، سید جلال. (۱۳۸۸ ش). منابع ملی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران. «فصلنامه سیاست». دوره ۳۹. شماره ۳. ۶۲ - ۳۴. رحیمی، رثوف. (۱۴۰۱ ش). ظرفیت‌های نظامی جمهوری اسلامی ایران برای دستیابی به اهداف سیاسی. «مجله پژوهش‌های روابط بین‌الملل». دوره ۱۲. شماره ۱. ۹۶ - ۶۹.

<https://doi.org/10.22034/irr.2022.260251.1872>

شریفیان، جمشید. (۱۳۸۰ ش). راهبردهای حقوقی جمهوری اسلامی ایران در زمینه نظام حقوق بین‌الملل بشر. «مجله سیاست خارجی». دوره ۱۵. شماره ۳. ۸۲۸ - ۸۰۱.

شریفی، محسن. (۱۳۸۲ ش). تحول مفهوم دفاع مشروع در حقوق بین‌الملل با تأکید بر تحولات بعد از ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱. «مجله سیاست خارجی». دوره ۶۵. شماره ۱. ۹۱ - ۱۱۲.

شفیعی، نوزر. (۱۳۹۹ ش). جنگ سرد جدید: تحلیلی بر نظم امنیتی در حوزه آسیا-پاسفیک. «مجله رهیافت‌های سیاسی و بین‌المللی». دوره ۶۲. شماره ۴. ۴۲ - ۱۳.

<https://doi.org/10.29252/piaj.2020.99939>

فتحی، محمد. (۱۳۸۴ ش). نگاهی به تحولات سیاسی ایران در سال ۱۳۸۳. «مجله فروردین». شماره ۱۶۲. ۱۵ - ۱۲.

قادر، حاتم. (۱۳۸۱ ش). معرفی و نقد کتاب: سیاست در خاور میانه. «فصلنامه مطالعات خاور میانه». شماره ۳۰. ۲۰۴ - ۱۹۹.

صالحی، هوشنگ؛ رضایی، علیرضا؛ ترابی، قاسم. (۱۴۰۴ ش). تنگناهای یک جانبه‌گرایی هژمونی آمریکا در خاورمیانه. «مجله مطالعات سیاسی بین‌النهرین». دوره ۴. شماره ۱. ۳۷ - ۱.

<https://doi.org/10.22126/mps.2025.12531.1075>

قنبری، میلاد؛ وقوفی، امید. (۱۴۰۲ ش). تصویر مطلوب آمیخته بازاریابی در تمدن نوین اسلامی. «فصلنامه آینده‌پژوهی انقلاب اسلامی». دوره ۴. شماره ۱. ۱۲۳ - ۹۵.

<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.27173674.1402.4.1.4.9>

کریمی، جهانگیر. (۱۳۸۵ ش). هژمونی در سیاست بین‌الملل. «مجله علوم سیاسی». دوره ۳۳. شماره ۳. ۲۷ - ۱. کفایی‌فر، محمدعلی؛ تیموری، محمد. (۱۴۰۲ ش). تحولات حقوق بشر و بشردوستانه ناشی از تاثیر چندپارگی حقوق بین‌الملل بر مفهوم تروریسم. «مطالعات حقوق عمومی» دوره ۵۳. شماره ۲. ۸۵۱ - ۸۳۱.

<https://doi.org/10.22059/jpls.2021.307614.2513>

کشاورز شکری، عباس؛ غفاری، زاهد؛ فهیمی، زهرا. (۱۳۹۲ ش). علل گسترش شیعه‌شناسی و راهکارهای مقابله با آن. «فصلنامه شیعه‌شناسی». دوره ۱۱. شماره ۴. ۱۷۴ - ۱۳۷.

گنجیان مقدم، علیرضا؛ جعفری، علی اکبر. (۱۴۰۳ ش). منافع اقتصادی و تقابل راهبردی آمریکا - ایران در غرب آسیا. «مجله تحقیقات سیاسی و بین‌المللی». دوره ۵۸. شماره ۱۶. ۹۰ - ۷۵.

<https://doi.org/10.30495/PIR.1403.1012069>

متقی، ابراهیم؛ احمدی، حسن. (۱۳۹۲ ش). تاثیر هویت‌یابی سیاسی شیعه بر امنیت ملی ایران. «مجله سیاست». دوره ۳. شماره ۳. ۴۴ - ۲۵.

<https://doi.org/10.22059/jpq.2013.36734>

موسوی، سید محمدرضا؛ جعفری‌فر، احسان. (۱۴۰۴ ش). ظرفیت‌های تاثیرگذار محیط راهبردی غرب آسیا بر ارتقای جایگاه ایران. «فصلنامه مطالعات سیاسی بین‌النهرین». دوره ۴. شماره ۲. ۲۸۴ - ۲۶۱.

<https://doi.org/10.22126/mps.2025.12518.1073>

نورمحمدی، مرتضی؛ داودی، مهدی؛ نادری، محمد. (۱۳۹۲ ش). ایالات متحده و سیاست ایران‌هراسی: اهداف، راهبردها و محورها. «مجله جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه‌ای». دوره ۱۳. شماره ۳. ۱۰۰ - ۷۹.

Chatham House. (2025). The changing axis of resistance: The formation of a networked power. Policy Report, pp. 1-40. [In English].

Schweller, R. (2004). Unanswered threats: A neoclassical realist theory of incomplete balancing. *International Security*, 29(2), 27-62. [In English].

Steinberg, G. (2021). The axis of resistance and its strategic dynamics. *Security Research*, SWP Institute Germany, pp. 9-40. [In English].

Talma, C. (2021). Deterrence in the era of networked warfare. Yale University Press, Chapter 3, pp. 67-88. [In English].

References

Bakhtiari Ranani, T., Barzegar, E., & Goodarzi, B. (2022). Audiences in the process of securitization of Iran by the United States. *Contemporary Political Essays Quarterly*, 13(3), 1-23. [In Persian]. <https://doi.org/10.30465/cps.2021.35210.2727>

Chatham House. (2025). The changing axis of resistance: The formation of a networked power. Policy Report, pp. 1-40. [In English].

Chenari, M., Karimifard, H., Akbarzadeh, F., & Fattahi, S. (2024). The role of modern diplomacy in the hybrid war of the United States against the Islamic Republic of Iran. *Islamic Policy Research Quarterly*, 12(26), 36-62. [In Persian]. <https://www.doi.org/10.22034/ipr.2024.459471.2134>

Dehghan Firouzabadi, S. J. (2009). National resources of the foreign policy of the Islamic Republic of Iran. *Politics Quarterly*, 39(3), 34-62. [In Persian].

Fathi, M. (2005). A look at Iran's political developments in 2004. *Farvardin Journal*, 162, 12-15. [In Persian].

Ganjan Moghaddam, A., & Jafari, A. A. (2024). Economic interests and US-Iran strategic confrontation in West Asia. *Journal of Political and International Research*, 16(58), 75-90. [In Persian]. <https://doi.org/10.30495/PIR.1403.1012069>

Ghaderi, H. (2002). Introduction and review of the book: Politics in the Middle East. *Middle East Studies Quarterly*, 30, 199-204. [In Persian].

Ghanbari, M., & Voghoufi, O. (2023). The desired image of the marketing mix in the modern Islamic civilization. *Journal of Future Studies of the Islamic Revolution*, 4(1), 95-123. [In Persian]. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.27173674.1402.4.1.4.9>

Jahangiri, H., Ezzati, M., Farzin, M. R., Emami, K., & Memarnejad, F. (2024). Estimating the effect of economic sanctions within the framework of macroeconomic variables on Iran's economic growth. *Economic Modeling Quarterly*, 18(2), 109-134. [In Persian]. <https://doi.org/10.71849/ECO.2024.1192360>

- Javadi Arjmand, M. J., & Ahmadi, H. (2012). Obstacles to convergence in the Persian Gulf Cooperation Council from a geopolitical perspective. *Foreign Policy Journal*, 26(4), 856–882. [In Persian].
- Kafaei Far, M. A., & Teymouri, M. (2023). Human rights and humanitarian developments arising from the fragmentation of international law on the concept of terrorism. *Public Law Studies*, 53(2), 831–851. [In Persian]. <https://doi.org/10.22059/jpls.2021.307614.2513>
- Karami, J. (2006). Hegemony in international politics. *Political Science Journal*, 33(3), 1–27. [In Persian].
- Keshavarz Shokri, A., Ghaffari, Z., & Fahimi, Z. (2013). Causes of the spread of Shiite studies and strategies to counter it. *Shiite Studies Quarterly*, 11(44), 137–174. [In Persian].
- Motaghi, E., & Ahmadi, H. (2013). The impact of Shiite political identity on Iran's national security. *Journal of Politics*, 3(3), 25–44. [In Persian]. <https://doi.org/10.22059/jpq.2013.36734>
- Mousavi, S. M. R., & Jafarifar, E. (2025). Influential capacities of the West Asian strategic environment on enhancing Iran's position. *Mesopotamian Political Studies Quarterly*, 4(2), 261–284. [In Persian]. <https://doi.org/10.22126/mps.2025.12518.1073>
- Nourmohammadi, M., Davoudi, M., & Naderi, M. (2013). The United States and Iran-phobia policy: Objectives, strategies, and axes. *Journal of Geography and Regional Planning*, 13(3), 79–100. [In Persian].
- Rahimi, R. (2022). Military capacities of the Islamic Republic of Iran for achieving political goals. *Journal of International Relations Research*, 12(1), 69–96. [In Persian]. <https://doi.org/10.22034/irr.2022.260251.1872>
- Salehi, H., Rezaei, A., & Torabi, G. (2025). The constraints of American hegemonic unilateralism in the Middle East. *Mesopotamian Political Studies Journal*, 4(1), 1–37. [In Persian]. <https://doi.org/10.22126/mps.2025.12531.1075>
- Schweller, R. (2004). Unanswered threats: A neoclassical realist theory of incomplete balancing. *International Security*, 29(2), 27–62. [In English].
- Shafiei, N. (2020). The new Cold War: An analysis of the security order in the Asia-Pacific region. *Journal of Political and International Approaches*, 62(4), 13–42. [In Persian]. <https://doi.org/10.29252/piaj.2020.99939>
- Sharifi, M. (2003). The evolution of the concept of self-defense in international law with emphasis on post-September 11 developments. *Foreign Policy Journal*, 65(1), 91–112. [In Persian].
- Sharifian, J. (2001). Legal strategies of the Islamic Republic of Iran regarding the international human rights legal system. *Foreign Policy Journal*, 15(3), 801–828. [In Persian].
- Steinberg, G. (2021). The axis of resistance and its strategic dynamics. *Security Research*, SWP Institute Germany, pp. 9–40. [In English].
- Talma, C. (2021). Deterrence in the era of networked warfare. Yale University Press, Chapter 3, pp. 67–88. [In English].

الدراسات الدولية في المقاومة

الترقيم الدولي الإلكتروني: ٣١١٦ - ٠٣٣٦

jjsr.qom.ac.ir

جامعة قم

جبهة المقاومة العالمية والضغطات الأمريكية: التحديات والفرص السياسية بعد "الوعد الصادق" و"طوفان الأقصى"

بنيامين طاهري^١ , حسن طالب^٢ , حسن جعفر زاده^٣ , وعباسعلي رهبر^٤

١. الكاتب المسؤول، طالب الدكتوراه، قسم القانون الدولي، جامعة الثورة الإسلامية، طهران، إيران. البريد الإلكتروني: benyamin.taheri021@gmail.com
٢. طالب الدكتوراه، الدراسات السياسية للثورة الإسلامية، دراسات مستقبلية للثورة الإسلامية، جامعة الثورة الإسلامية، طهران، إيران. البريد الإلكتروني: Hsntalb537@gmail.com
٣. طالب الدكتوراه، الدراسات السياسية للثورة الإسلامية، دراسات مستقبلية للثورة الإسلامية، جامعة الثورة الإسلامية، طهران، إيران. البريد الإلكتروني: jafarzadeh98hsn@gmail.com
٤. أستاذ في قسم العلوم السياسية، كلية الحقوق والعلوم السياسية، جامعة العلامة الطباطبائي، طهران، إيران. البريد الإلكتروني: aa.rahbar@atu.ac.ir

معلومات المقالة	الملخص
نوع المادة: مقالة محكمة تاريخ المقال: تاريخ الاستلام: ٢٠٢٦/٠١/١٧ تاريخ المراجعة: ٢٠٢٦/٠٥/٢٠ تاريخ القبول: ٢٠٢٦/٠٥/٢٢ تاريخ النشر: ٢٠٢٦/٠٦/٢٢ الكلمات الرئيسية: جبهة المقاومة العالمية، الضغط الأمريكي، الوعد الصادق، طوفان الأقصى، التحديات، الفرص.	إستطاعت جبهة المقاومة في الآونة الأخيرة أن تلعب دوراً حاسماً في المنطقة والعالم وقد ذكرت في خطابات عديدة أن هدفها الرئيسي هو نزع السلطة الأمريكية وضغوطاتها في المنطقة. تُعدّ عمليتا «الوعد الصادق» و«طوفان الأقصى» من المحطات المفصلية في إعادة صياغة التحديات والفرص أمام هذه الجبهة. تسعى هذه الدراسة، بمنهج وصفي- تحليلي وأسلوب نوعي، الإجابة عن السؤال الآتي: ما هو وقع هاتان العمليتان لجبهة المقاومة في مواجهة الضغوط الأمريكية؟ من مفروضات هذه الدراسة أن هاتين العمليتين قد أحدثتا تحولاً في التوازن النسبي بين التحديات والفرص؛ وبإدارة حكيمة يمكن تحويل هذه الجبهة إلى لاعب أكثر ثباتاً وتأثيراً على المستويين الإقليمي والدولي. من النتائج هذه الدراسة أن الضغوط الأمريكية متعددة الأبعاد ما تزال تشكل تهديداً حقيقياً، ومن الضغوطات التي تمارسها الولايات المتحدة هي عقوبات الاقتصادية، والضغوط الدبلوماسية لعزل الجبهة، والتهديدات العسكرية المباشرة. كما تمثل الخلافات الداخلية وصعوبة التنسيق بين مكونات الفكرية للجبهة أحد أهم العوائق أمام تحقيق انسجام مستدام. من جهة أخرى، أبرزت التطورات الأخيرة فرصاً مهمة؛ إذ أسهمت النجاحات الميدانية في تعزيز التماسك الداخلي ورفع الرصيد الرمزي للجبهة، كما زاد الدعم الشعبي لها في العالم الإسلامي، بل وحتى لدى بعض التيارات الغربية المنتقدة للسياسات الأمريكية. كذلك، فإن الانفتاح على القوى العالمية المناهضة للسيطرة الأمريكية، مثل روسيا والصين، ومن هذا المنطلق يمكن بمساعدة هذه الدول الكبرى تخفيف بعض الضغوطات وتعزيز قدرات الإقتصادية والأمنية للجبهة. من نتائج هذه الدراسة أن فرص الناشئة عن هذه التحولات قد تمهد لتحول جبهة المقاومة إلى فاعل أكثر استقراراً وتأثيراً عالمياً، رغم استمرار التحديات القائمة.

الاقتيباس: طاهري، بنيامين وآخرون. (٢٠٢٦). «جبهة المقاومة العالمية والضغطات الأمريكية: التحديات والفرص السياسية بعد "الوعد الصادق" و"طوفان

الأقصى". *الدراسات الدولية في المقاومة*. ١ (٢). ٣٧-٥٥. <https://doi.org/10.22091/jjsr.2026.15602.1031>